Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Migratie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
8005023

Datum 16 november 2026
Betreft Beleid in andere EU-landen ten aanzien van het binnenlandse beschermingsalternatief in Oekraïne

Tijdens het Commissiedebat van 2 juli 2026 heb ik naar aanleiding van een vraag van het lid Van Asten (D66) toegezegd uw Kamer in het derde kwartaal te informeren over het beleid in andere EU-landen ten aanzien van het binnenlandse beschermingsalternatief in Oekraïne. Daarover was al enige informatie bekend, maar voor de beantwoording van de vraag is een nieuwe uitvraag gedaan via het netwerk van het Europese Asielagentschap (EUAA). Hieronder informeer ik uw Kamer over de uitkomsten van deze uitvraag.

Om te beginnen breng ik graag in herinnering dat de brief over het landenbeleid Oekraïne van 1 juli 2026[1] met name betrekking had op de ca. 1.010 openstaande asielaanvragen van Oekraïners die niet in aanmerking komen voor tijdelijke bescherming. In deze zaken is de beslistermijn zoals neergelegd in de Procedurerichtlijn veelal verlopen, zodat deze zaken nu opgepakt moeten worden. In mijn brief van 7 oktober 2026[2] heb ik u geïnformeerd over de uitspraak van het Hof van Justitie van de EU. Deze uitspraak heeft betrekking op ontheemden die tijdelijke bescherming genieten en van wie de asielaanvragen niet werden behandeld voor de duur van de tijdelijke bescherming. Het Hof heeft kortgezegd geoordeeld dat automatische en algemene opschorting van de behandeling van asielverzoeken voor de duur van de periode van tijdelijke bescherming niet is toegestaan. Uw Kamer ontvangt op korte termijn een brief waarin wordt aangegeven wat de handelwijze naar aanleiding van deze uitspraak wordt.

Op de query hebben tien EU+-landen[3] gereageerd. Zes daarvan (Finland, Noorwegen, Polen, Slovenië, Zweden en Zwitserland) stemden ermee in om bij naam genoemd te worden.

Uit de antwoorden komt naar voren dat acht landen (waaronder Finland, Noorwegen, Polen, Zweden en Zwitserland) van oordeel zijn dat er in een deel van Oekraïne sprake is van de meest uitzonderlijke situatie zoals bedoeld in artikel 15, onder c, van de Kwalificatierichtlijn[4] en de Kwalificatieverordening[5] (hierna: artikel 15c), waarbij de enkele aanwezigheid van een persoon reeds leidt tot een reëel risico op ernstige schade. Regio's die vooral worden genoemd zijn Donetsk, Dnipropetrovsk, Kharkiv, Kherson, Luhansk, Sumy en Zhaporizhzhia. Dit komt overeen met de regio's waarvoor in het Nederlandse beleid is aangenomen dat sprake is van de hoogste gradatie van willekeurig geweld in de

[1] Kamerstukken II, 2025/26, 19637, nr. 3608
[2] Kamerstukken II, 2026/27, 19637, nr. 3679
[3] Dat zijn de EU-lidstaten plus Noorwegen, IJsland, Zwitserland en Liechtenstein.
[4] Richtlijn 20011/95/EU
[5] Verordening (EU) 2024/1347

zin van artikel 15c Een enkele lidstaat noemt meer in het algemeen Oost-, Zuid- en Noord-Oekraïne en de Kyiv-regio. Slovenië is van oordeel dat de meest uitzonderlijke 15c-situatie van toepassing is op het gehele grondgebied van Oekraïne.

Zeven landen, waaronder Finland, Noorwegen, Polen, Zweden en Zwitserland, hebben aangegeven een binnenlands vestigingsalternatief te hanteren. Landen die daarbij concrete regio's noemen, noemen het vaakst: Lviv, Kyiv, Chernivtsi, Ivano-Frankivsk, Khmelnytskyi, Rivne, Ternopil, Vinnytsia, Volyn, Zakarpattia en Zhytomyr. Sommige landen noemen meer in het algemeen Centraal- en West-Oekraïne, of regio's waar het niveau van willekeurig geweld laag is. Slovenië meldt expliciet dat het geen binnenlands vestigingsalternatief hanteert. In Nederland wordt het beleid gehanteerd dat delen van Oekraïne met een relatief lager niveau van willekeurig geweld, met uitzondering van de bezette Krim en Sevastopol, in beginsel worden aangemerkt als binnenlands beschermingsalternatief. Dit lijkt te overlappen met de regio's die de genoemde zeven landen noemen.

Van de landen die hebben gereageerd, zeggen er acht (waaronder Noorwegen, Polen, Slovenië, Zweden en Zwitserland) dat (begeleide) vrijwillige terugkeer naar Oekraïne plaatsvindt. Finland meldt dat er op dit moment geen Oekraïense staatsburgers deelnemen aan het programma voor begeleide vrijwillige terugkeer, aangezien de dienstverlener momenteel geen terugkeer naar Oekraïne regelt.

Gedwongen terugkeer vindt plaats vanuit zes van de landen die hebben gereageerd, waaronder Finland, Polen, Zweden en Zwitserland. Vanuit enkele andere landen, waaronder Slovenië, vindt geen gedwongen terugkeer plaats.

Bovenstaande resultaten leiden mij tot de conclusie dat het Nederlandse beleid in grote lijnen in overeenstemming is met dat van de landen om ons heen, althans van de landen die hebben gereageerd. Zoals u bekend is, wordt in het vierde kwartaal van dit jaar een nieuw ambtsbericht over Oekraïne verwacht. Aan de hand daarvan zal het landenbeleid opnieuw tegen het licht worden gehouden.

De Minister van Asiel en Migratie,

Bart van den Brink